

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Főmunkatárs:	Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	8 kor.	BÉREZ GYULA	BÁNYI JÁNOS	Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.
Fél évre	4	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		
Negyed évre	2	A lap szemleli részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatara czimezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők		

A körorvosok államosítása.

Hazánkban nem mai keletű baj, hogy a diplomás emberek megélhetése biztosítva nincs. Becsvágyó, lörekvő fiatal emberek komoly tanulmány, sok szorgalom és nem kevesebb pénzáldozatok árán megszerzik maguknak az egyetemi oklevelet s midőn már elérték céljukat és a diploma zsebében van, ama kínos kérdés előtt állanak, hogy a sok idealizmussal kiküzdött okmányt mi módon lehessen az életben gyakorlatilag értékesíteni. Különösen áll ez az orvosi fakultásra nézve. Az orvosok mindenkor a humanizmus szolgálatában állnak és esküjük szerint kötelesek minden alkalommal a humanizmus parancsait követni, tekintet nélkül, vajjon e mellett saját érdekük előmozdítatik-e vagy sem. Az orvos a beteggel nem alkudozhatik, feltételeket nem szabhat, mint például az ügyvéd. Éjjel-nappal embertársai egészsége fölött feltétlenül kötelesek őrködni s a melyik orvos az ellen véd, keményen megbűnhődik, esetleg orvosi oklevélét is elveszíti. Megszokta a mai társadalom, hogy az orvos megélésének lehetőségét teljesen alárendelt kérdésnek tekintse. Innen van, hogy számos orvos vidéken, különösen szegényebb helyeken, folytonosan anyagi gondokkal kénytelen küzdeni.

De még az orvosok egy része így a létért való küzdelem miatt a szokatlanul szükséges tanulmányoktól — éppen a közegészségügy rovására — elvonatik, addig másrészt a magyarországi lakosságnak jelentékeny hányada nélkülözni kénytelen az orvosi kezelést, nehől azért, mert az orvos lakóhelye távol esik a beteg tartózkodási helyétől, többnyire pedig a beteg szegénysége miatt.

Ilyen körülmények között sok helyütt szabad tér engedtetik a kuruzslásnak, mely hazánkban a köznépek között még sokkal inkább

el van terjedve, mint azt a mai felvilágosultság korszakában hinni lehetne.

Az állam végre ügyet volett e visszas helyezre és a belügyminiszter most — miután már az állatorvosokat államosította — az orvosok államosításához is fog.

Az államosítás célja, hogy az orvosok megélhetését is, a szegény vagy orvosi lakóhelytől eddig távolesó betegek gyógykezelését is biztosítsa.

A körorvosi kerületek újabbban be fognak osztatni és a beosztásnál tekintettel lesznek arra, hogy minden községben vagy annak közelében körorvos legyen; másrészt az orvosok állami fizetése is olyan lesz, hogy abból magángyakorlat nélkül is megélhessenek és csakis olyan vidéken, a hol az orvos magángyakorlata révén nagyobb jövedelemre számíthat, lesz az állami fizetés csekélyebb.

A körorvosok helyes beosztásának meglesz az az előnye is, hogy egyes helyeken orvosokkal való zsúfoltságán segít, mert ezektől a feles számú orvosokat elvonja és olyan vidékre helyezi át, a hol kevesebb az orvos.

De ez előnyökkel szemben az orvosok köteleességei is szaporodni fognak, a mennyiben nemcsak a rendes orvosi gyakorlatot kell folytatniok, hanem közegészségügyi, közegészségrendőri közszolgálatot (hivatalos vizsgálatakat a korcsmákban, piacokon, kutak, épületek stb. körül) is kell teljesíteniök.

Nem kell különösen hangsúlyozni, hogy az említett intézménynél helyesebb alig került ki még a belügyminiszteriumból.

Ezt az intézményt mindenkinék örömmel kell üdvözölnie, mert célja — amellett, hogy egy művelt, humanus társadalmi osztályon: az orvosi karon segít az emberek legfőbb kincsét: az egészséget megfelelő üpölásban részecsiteni.

Dr.

Jó tanács.

Egy délmagyarországi szerb hírlap, a Náródoszt, nagy panaszszal áll elő, azt jelentvén, hogy a déli vármegyékben egyre nagyobb tért foglal az oláhosság s kiszorítja a szerbeket oly vidékeken is, ahol azelőtt alig ismerték hírből. Temest s Torontált már ellepte, Pancsován ezelőtt hirmondónak se lehetett találni oláhok, ma pedig már rendezett hitközséggel bírnak ott. Az oláh léány, ha szerbhez, némethez vagy magyarhoz megy férjhez, nemcsak ezt, hanem egész családját s rokonságát eloláhosítja.

Ez a társadalmi kérdés minket e helyütt nem indítana hozzájárásra, ha a helybeli tót túlzók lapjai ezt vezető cikkeikben nem tárgyálnák oly irányzatú módon, mely ámulatba ejtheti még a saját olvasó közönségüket is. Mert azon méltán álmékdolni lehet józan emberek, hogy mi köze van a magyarosításnak ehhez a szerb-oláh erőpróhához? A tót túlzók mégis ezt, tetézve a szokott erőszakos frázisokkal slútk rá. Mi azonban ezen nem esodálkozunk; mi már megszoktuk ezeket az észfelezőket azoknál, akikre vörös posztóknét hat minden, ami magyar, és akik, mint az egyzeresi diák, a szoba sarkában álló sétatépcéből levonták azt a következtetést, hogy esik az eső.

Társadalmi látópontról azonban ez a tétel is érdemes a följegyzésre, már amennyiben itt szemmel tartjuk a mi külön túlzóknak világrengető (!) tendenciáit. Mert hát a latin közmondás szerint, néha jó az ellenféltől tanulni. És ezuttal csakugyan tanultunk tőle.

A Náród. Ny. ugyanis éppenséggel nem a testvér szerbeket veszi általmába az oláh invázió ellenében, hanem egykedvűen rájuk néz, hogy egy kell nekik, miért nem oly élelimesek, mint az oláhok. „A szerbek — tanácsolja nekik — ragaszkodjanak erősen rokonságukhoz, írassák ki körtükből az egy gyermek-rendszert, karolják föl az oláhok példájára saját nemzetiségüket, és akkor nem lesz semmi bajuk.”

Ezt a jó tanácsot ajánljuk megszívlelésre mind azoknak, akik jól tudják, hogy a magyaroságnak mennyit veszített a tótosság inváziója következtében. Még inkább azonban követelnk kell a Náródnie Noviny okos tanácsát a magyarság terjedése körül a Felvidéken, ahol talán megenged nekünk a tót túlzók pártja azt, amit az oláhoknál földiesér és amire a szerbeket buzdítja. Viszont ezek az urak is vonják le belőle a logikai következtetést és ne panaszokoljanak a magyarosodás miatt, amikor az oláhosításban még a szerbek rovására is örömlket lelnek.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZAJA.

Dalok a magányból.

I.

Be szerelmes, szép csillagok
Mosolyognak a kék égen;
Szerelmeiről álmodozva
Bolyongok a méla réten.

A világos, tiszta éjben
Mámorító csaloganydai;
Korcsma áll a falu végén,
Melybe vígan muzsikálnak.

Gyönyörű éj! — Fájó szívvel
Kell az utczán végimenjek:
Árvaságom néma könnye
Reszket, ég, csillog szememben.

II.

Holdvilágos nyári éj
Borult a vidékre;
Hab-leányok fürdenek
A patak vizébe.

Hab-leányok fürdenek,
— Mint az éj: oly szépek —
Mulatnak a szellővel
Vig zeneszó mellett . . .

Elmerengve állok meg
Partján a pataknak:
Gyötrelmére szivemnek
E boldogtatallank.

(Petrozsényi.)

Gaal Zeigmond.

A tél.

— A Felvidéki Híradó eredeti tárczaja. —

Hideg szél sívít a határon, előhírnöke a zord időjárásnak. Szorosabba húzzuk a köntöst s vágycakozunk már a szobába. Dalos madarak éneke helyett haraszt-bűgása az erdők zenéje. Halálához látszik közelélni a természet, pedig csak elszundikál. Ami még zöld, az is elfakult már. Csak a „enyók tartják meg a remény színt, mintegy jelképként, hogy a természetben hitünket elveszíteni nem szabad. Nemcsak a kopárok lesznek a fák, csupaszak a bokrok, majd felveszik a téli ruhájukat, — fehér hólepel fogja borítani az erdőket, mezőket, városokat, falvakat.

Szép a téli kép! Regényességét emeli a sportoknak százelede neme s öreg és fiatal szivesen élvezi gyönyörét. Kedves a vadászat, a szánkózás és korszolvasás. Amikor elhagyjuk a kandelőt s vele a legfránsalabb kényelemmel felszerelt házi tűzhelyet, örülünk a friss levegőnek, a metsző hidegnek és sportunk gyakorlásában felhevülve, oda se hederítünk az időjárás intrikáinak. Gúnyolódunk rajtok, hiszen bármikor fénytér hányhatunk nekik, — visszahúzódhatunk meleg otthonunkbn s a zongora hangjai mellett, vagy a tarokk szórakoztató játéka közben nevetve gondolunk arra, hogy kunn tombol a vihar, hó és jég borítja a földet, amelynek azonban nem szűnt meg sem élete, sem éltető ereje.

Igazán pompás a tél! Ha költő volnék, megénekelném az ő kellemességeit, ha festő volnék, ecsettel győkezném lelki szemetek elé varázsolni megkapó szépségeit. Képes volnék-e rá — nem tudom. Mert valahányszor reagondolok a télre, egészen más képzetelek fogják le lelkemet. A jég, melyen vídaman csúszkálnak a gyerekek, a mulékonyságra emlékeztet, nemcsak mert törekeny, hanem mert a nap sugarait sem alja ki; a hó, melyben a csilingelők vig hangjával

tovasiclik a szánkó, mintha fehér színt elveszítette volna és porlepte szürkeség szállt volna rá.

Hogy mi bántja a tél kedves képét lelkemben? Mi rontja regényességének zomancát. mi foszt meg kellemességétől, a melyekre visszaemlékezni is élvezetes a földi javakkal megáldottak legnagyobb részének — azt tudjátok ti valamennyien, akik foszlányokból összehatott ruháitokban hiányosan vagy éppen nem táplált testeket a tél kegyetlenségének vagyok kénytelenek kitenni, tik, akiket a fogatvaczogató hideg, kénye-kedve szerint kinez s a kikhez a gonosz sors örökös kísérőül csatolta a gondot, ezt az üveges szemű, jeges szívű zsrnokot, hogy a mikor didereg nyomorult testetek, forrjon beléje fejetek.

Mit vétettek? Oh, a ti büntötök nagy és megbocsáthatlan. Rajtatok csak a menybeli atya segíthet, mert a földön részeteekre nincsen igralom — rosszul választottak meg születeket.

Feltetettek itélkezik a nyomor kegyelem nélkül. S ha néha-néha megessik rajtatok embertársaitok szive, a segítség csak pillanatnyilag enyhíti fájalmatokat. A hó és jég uraimanok tartama hosszú, ő a remény, hogy melegség fog aradni reatok is, csügdeség nélkül tarthat fenn titeket. Ha megfogja a víz, a nap heve ismét felolvasztja, de ha a hideg megdermeszti a ti testeteket, csak a halál, az enyészet visz titeket oda, ahol a farszató küzdelmek után az epedve vart nyugalomra tétetek.

A tél stóttel kinja vicsofgatja már reánk fogait. Néhány hét még csak és nyomor meg inség fogja pusztítani ismét a szegény népet.

Tik, akik a humanizmus zászlaját lengetitek, akiknek szive körül még nem képződött jégkéreg, gondolatok nyomorogó testvéreitekre.

Adjatok munkát a dolgoz kezeknek, kenyeret a gyámoltalanoknak!

Gondoskodjatok felebarátaiktokról — mert elvi, selhetetlenul nehéz az ő sorsuk.

A F. M. K. E. meddő mőkődése, melyről mi annyiszor panaszkodtunk, bizonyára azon alapszik, hogy nem követte ezt a bőles tanácsot, reméljük azonban, hogy a jövőben szorosan a Nádor. N. receptje szerint rendezvén be tevékenységet, sokkal nagyobb sikereket fog elérni, amelyeken a t. t. földök sem fognak megelégedni, sőt örövendőtől kell rajta, hogy a magyarok szívesen követik tanácsait. Panasznak azonban semmi esetre sem lehetne helye, mivel a Nár. N. vagy maga is heismeri, hogy a magyarországi földművelés. A módokat, eszközöket ugyan másképpen fogja föl, mint mi, de abban megegyez vele mindenki, hogy az csakugyan lehetséges; és bizonyosan meg is fog valósulni éppen amaz intelligenciájával, melyről t. lapiránk úgy nyilatkozik, hogy ha nálunk a japánok középső évk uralkodnának, az értelmiség két harmada farkosot viselne s japánul povédlna.

Intelligenciának és egy kicsit a japánoknak is áll most, hogy a Nár. Nov. ez a vélekedése beigazolást vagy pedig eredményes cselekedetet nyerne. Ez a felvidéki társadalom becsületbeli kötelessége.

Ruttka fejlődése.

III.

Harmincz éven át való ily viszás állapotoknak kényelmelenségét leginkább Új-Ruttka község lakosai érzik. Mivel tengelyen az elemi cselekedet behozatala meglehetősen van, azok és egyéb szükségletek megdrágultak. Ezen körülmény eredményezte azt, hogy a vasúti alkalmazottak fogyasztási egyletét alakították, melybe a vidék mellesével a termények és más szükségletek vasúton messze országokból hozatnak s így a szomszéd községekkel való érintkezés mindinkább lazul. De a fogyasztási egyletnek keletkezése következtében a kereskedés és ipar magában a községben sem lendült fel a népesség arányához várható fokra, a mi szintén benőtlan hat a község felvirágoztatására. Minthogy a törvényhatóság, bíróságok, adó- s egyéb hivatalok, hitel- és közpénzügyek székhelyei Turóc-Szent-Mártonban vannak, ezek kedvéért Új-Ruttka község lakosai is kénytelenek összeszorult lakóhelyeikről kimozdulni, de mivel a megye székhelyével jó összeköttetés áll, minczen, nagy kin az reakjuk nevé, minék gyorsab eljuthatnak kedvéért a rövidebb szomszéd mezei gyulogutakat kell választaniok és ezért a szomszédbeli lakosok gorombásokadatát túrnók. ily állapotok mellett nem csodálkothatunk, hogy az örökös füstgomolyba burkolt Új-Ruttka elszigetelt községe a lakosokra nézve belibencsöl vonszással sem bír. A vagy: utó lakni, csak addig tart, míg valaki meggazdagodik, azután szerencsésébb társadalmi életü helyekre költözködik, mialtal a kész tüke elvonszással, abból a község felvirágoztatására semmi sem jut.

Az 1898-ik évben a sztracsnoi szorosból Alsó- és Felső-Ruttka értesével Kralovan-felé vezető megegyet utat a törvényhatóságotól az állam vette át. Ezen csekélymennyű Ruttka község lakossága hajnalhasadásat látta abbéli reményének, miszerint a pályaudvar fontosságára és mellette keletkezett új népes községre való tekintetből az állam Felső-Ruttka községéből az országutat a pályaudvarhoz és onnan a délfele elterülő síkságon Priekopa község irányában kifogja építeni, mely utvonalt a legérdekesebb és minden tekintetben biztos összeköttetésül szolgálna nemcsak a megye székhelyével, hanem az egész vármegyével. Annak mindkét oldalán gyönyörű, egészséges és minden igényeket kielégítő hazhelyek keletkeztek volna, mialtal a lakáshiany is rögtön segítették. Úgy látszik, hogy az államhatalom is foglalkozott e gondolatral, mert a m. kir. államépítészeti hivatal ítéletekkel eszközölte. A régen tapasztalt úgy megvalósulásához nem kivánatott más, mint a pályaudvart varfalként körülrázó épületsorból az indóház atellenében fekvő a mostani »Grosz-féle házát kiasajjítani s a sugar út vonalán rögtön megnyitni volna. A m. kir. államépítészeti hivatal az utvonalt törvénnyel azonban lánghan készítette, vagy mivel a terv a községgel nem ismertetett meg, Ruttka község eljárással a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez a cs. kir. szab. kassa-odbergi vasut igazgatósága által is melegen partolt kész tervet terjesztett fel; mindamellett a terv 32857/VI. sz. a. kelt határozattal azért ejtett el, hogy »mivel a m. kir. államépítészeti hivatal a ruttka állomáshoz vezető úton Priekopa-felé egyenes irányban tervezett vonalra időközben épített hazak egyike 4 méternyire nyulik, az előterjesztett kérelem nem teljesíthető; mert ily állapot mellett az utvonalt tervezett irány szerint már nem vezethető és csak két ellenkanyarulat beiktatása mellett lenne létesíthető, mi áesthetikai szempontból is határozottan a helyes útvesztés elveibe utkötnék s ezen felül több költségvel is járna, — a mely ok miatt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a ruttka pályaudvarhoz való hozzáférhető csak a régi Priekopa községéből a meredek »Huorka» hegynek vezető 53000 koronával olcsóbb utvonaltal megtartja és a meredek szakasz eltolásával esetleg részleges kiféjtésével az esést 12% helyett szabályszerű 5% ra apasztatja.«

Ha az utvonalt két tervezett vizsgájk, mindkettőt kiindulási pontul a Grosz-féle hazát veszi. Az ut az indóházat ezen hazig már kivan építve, de annak e ponttól való folytatása csak úgy lehetséges, ha a tervezett utvonalt bejaratát elzáró ezen haz kiasajjittatik és leuonattik.

A m. kir. államépítészeti hivatal az utvonalt a kérdéses haztól kezdve Priekopa község egyenes vonalban tervezte, de a midőn az utvonalt kiindulási pontját az indóházról vesszük, az egész utvonalt a Grosz-féle hazná' törnie kell, hogy tovább Priekopa irányában

egyenes vonalban mehessen. Alítani nem merem, hogy a m. kir. államépítészeti hivatalnak eme terv a szorosan vett útvesztés elveibe utkötnék, — csak annyiban nem praktikus és a tulajdonosok érdekeit sértő, mert a leirt terv keresztültelése esetén az utvonalt a Grosz-féle házhoz tül mezei tagokat ferde vonalban hasítja keresztül, mialtal a tagok birtokosai az utvonalt mindkét oldalán tampa és hegyes szögű, dúlányalaku telkeket nyerneek. Megfordítva most a kérdést, hogy az ily alakú telkeknek lehet-e az építvészt elveibe nem utköző hazak emelni és vajjon az ily utvonalt hosszabb emelendő hazak ferde homlokzatul áesthetikai szempontból szépek-e, az elvisező közönség megítélésére bízunk.

Lássuk már most, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez a ruttka előjáróság által felterjesztett terv a m. kir. államépítészeti hivatal tervétől miben különbözött? — A Grosz-féle hazát tül dél felé elterülő síkságon létező mezei tagok birtokosai azt akarták elérni, hogy a tervezett utvonalt addig, míg a ruttka határ terjed, tagjaikkal függőlegesen hasítsa keresztül, úgy hogy ez által az utvonalt mindkét oldalán derék-szögű telkeket nyerneek volna. Építvészsre nézve az ily alakú telkek mennyivel előnyösebbek a dúlány formájú telkeknel, azt szintén az olvasó közönség megítélésére bízunk.

Mivel a ruttka indóházat az utvonalt a Grosz-féle ház képtve van, a min többé változtatni nem lehet, a Priekopa-felé vezető vonalat a m. kir. állami építészeti hivatal terv szerint itt, a községi előjáróság terv szerint pedig a ruttka határ szélén a priekopai határba való átmenetnél megtróni szükségess. E szerint, mivel se az egyik, se a másikat terv szerint a ruttka pályaudvar indóházat Priekopa községgel egy kis töres nélkül összekötni nem lehet, az utvonalt nézve mindegy, akár ezen törési pont a Grosz-féle hazánál, akár a ruttka határszélén alkalmaztatik.

A két terv szerinti utvonaltak egymástól való eltérése oly csekély, hogy nem találjuk elég oknak arra, miszerint a m. kir. államépítészeti hivatal által tervezett utvonalt a 4 méternyire töltött beépítés miatt mindkét terv eljétsék, a melyek egyike vagy másik előbb vagy utóbb kiküzdö a maga lérfogultságát.

A népgazdasági politika az államhatalomnak a nemzet életére és anyagi jólétre irányzott gondoskodását tárgyazza; minthogy Ruttka lakosai is a nemzet kiegészítő részét képezik, joggal elvárhatjuk, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a tervezett utvonaltal a gaban már most úgy fog intézkedni, hogy a község népe szaporodjék, megélethesse kényebb és élete kellemesebbé téssek, hogy vagyonosság előmozdításuk és ez által Ruttka mint nagy fogyasztási hely a kívül lakók részére hozzáférhetőbbé váljék. Mindezen reményekről elvagyunk úgyve az a valóságunk meg nem felelő előterjesztés következtében is, hogy a ruttka vasúti állomástól Priekopa-felé egyenes irányban tervezett utvonalt több költségvel járna, mint Huorka nevű meredek hegynek vezető régi utnak a fenntartása. Az elmondottakon kívül a régi utnak hátránya még az, hogy a Turóc folyón levő nagy hidon kívül az államnak még a hegyi patakokon át kisebb, összesen 6 hidat kell fenntartania, holott az úriránynak az eljélt tervezetk szerinti megváltoztatásával csak egy hidnak fenntartása válnék szükségessé. Mivel a Huorka hegygerinczen folyó nagy hegyi patak egy uradalom vízi jogát képezi, e miatt a kapaszkodó apasztása céljából a hegybe bevagast eszközölni nem lehet, hanem a meredekségnek szabályos 5/100-ra való leszállítását végett az úrt messziről hordót földdel kell majd kitöltöteni; mialtal ily hatalmas töltés keletkezik, a minőt csak vasutakkal szabad alkalmazni. Hogyha e szakasznál az ut nyugat-felé eltolatik, ez csak szerpentinek alkalmazása által kivethető; ha pedig a régi országot a hegy megkerüléssel kelet-felé tolatik el, azon a tapon oly ingoványok vannak, hogy meggondolatlanoknak nevezhetők az utnak erre való vezetését. Pénzsegítésével a legképtelenebb dolgokat lehet véghez vinni, de nem hisszük, miszerint a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter által a régi országot kiféjtésére céljából tervezett ama szabályozások az eljélt két terv szerinti utvonalt megnyitásával olcsóbban fogantathatók lennének; mert azt tartjuk, hogy a Ruttka község előjárósága által felterjesztett terv szerinti kivétel az államra nézve is annyival lehet előnyösebb amaz felett, mivel a ruttka birtokosok tervük elfogadása esetén a szántóikon keresztül kihalandó utvonalt területét az államnak ingyen hajlandó átengedni, azon reményben, hogy az utvonalt mindkét vonalán értekes hazhelyeket nyerneek. Okadatolással meg kell említenünk, hogy a pályaudvarnak a ruttka határ sík területében történt bekeleléssel a szomszédos szántóknak belteiket és kertekké való átalakulási folyamata megkezdődött. A birtokos ezenk gaonancuemetek többé nem teresztethet, mert miután már a szántóikon is elszórt épületsoportok keletkeztek, ezenk talaihat sok bantómi s más körülmények tönkreteszik a szomszéd szántóvető termését. Ezen okok miatt a szántóföld itü kitunó talaj minőségét duczara jelentőségét vesztette. Mint szántó magyar hodánkent legfeljebb 600 koronára becsülhető, amelyben, ha hazhelyekké alakítjuk át, hodánkent 4800—12000 koronával fizetetik. — A kiemelt körülmények magyarazzak meg, hogy a birtokosok a terv szerinti utvonaltalhoz szükséges területet az államnak ingyen miért hajlandó átengedni. A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek az ajánlat elől még ez esetben sem kellett volna elzárkóznia, ha a ruttka állomáshoz vezető úttól Priekopa-felé egyenes irányban tervezett vonalt több költségvel is járna a régi országot szabályozásánál; mert miután utóbbi utszakas kizárólag a

Priekopa községbeli lakosoknak és az ottani uradalmak birtokosainak az erdőbe való könnyebb közlekedése előmozdításul szolgálna, a közérdek szempontjából a kérdéses utszakasra történendő költségezt cseleltan pénzkidobásnak jelentjük ki.

Hogy az utvonalt tervet eljétték, annak káros következményeit leginkább megérezhetjük netani háboru esetén, midőn a sztracsnoi szorosot elfoglalo ellenség ellen Ruttkara vasuton érkezett agyúkat és lökészeteket a pályaudvarból a rosakatag hidon at a szorosat uralgó dombokra felvonatni majd nem lehetetlen. Egyén okonkon kívül a tervnek eljétsé méltatlan azért is, mert az óriási pályaudvarnak a ruttka határba való bekelelése következtében a birtokosok a legkitunóbb szántóföldjeiket elvesztették, a folyton növekvő betelepülők miatt pedig azoknak megmaradt kis részét nem kezelhetik többé okszerben. Ily körülmények mellett a tervnek elfogadása által csak költségszerű alkalmat szolgáltatott volna arra, hogy a tervezett utvonalt menten a megmaradt szántók értéke nem várt fokra emeltessék és a birtokosoknak alkalom adassék, hogy az így keletkezett belteiket javódelmező bérházakat magok is építhessenek s a pusztulni kezdő ősi elem ébredező ily töredékes anyagilag megörösíthessék, a mely cél az államnak a jó akaraton kívül alig került volna valamibe.

Záthureczky Imre.

A burgonya nemesítése.

Terméseink fokozására minden kultúrvidnyél számtalan eszköz áll rendelkezésre, a ezen eszközök között jelentősebbet alig találhatunk a nemesítésnél, a mely nemesítésnek tulajdonképeni lényege abban áll, hogy a növényeknek egyes tulajdonságait öntudatosan fejlesztjük, egyes tulajdonságok fokozására különböző, a rendes műveléstől eltérő eljárásokat alkalmazunk.

Ha indokolt, — a mint hogy tényleg az — a gabonanevelk nemesítése, úgy még inkább helyén való a burgonyáé, mint a mely növényről a gyakorlat is igazolja, hogy bizonyos évek eltelte után egy bőtermő burgonya variatásnak is hozama észrevehetően eszkön, az egyes tulajdonságok visszajéjlenek, degenerálódnak, vagy a mint közönségesen mondani szokták: előregednek. A degenerálódást a tenyészők abból magyarázzák ki, hogy miután a gumóvetés után természetül újabb generáció gumói nem tekinthetők újabb növényeknek, hanem ugyanazon növény újabb hajtásának, a melyet legelőször a variatás előállítás alkalmával magvetés (és ugyanazon egyed) után nyertünk, tehát a generációk összesége tulajdonképen egy és ugyanazon egyed, a mely — mint minden egyed — idővel elváln, visszajéjlenek. Ambr a tenyészőknek a burgonya degenerálására vonatkozó ezen vélekedése természettudományi szempontból nem állhatja meg teljesben, mégis kétségtelen, hogy valami alapja van e véleketésnek s hogy nemesítés útján lehet a degenerálást eszkönten, illetve annak bekövetkeztét későbbi időig elhárítani.

Kérdés, miben nyilvánulhat a nemesítés? A feleletet nem nehéz rá megtalálni. Nyilvánulhat abban, hogy egyrészt gondosabb művelésben részesítjük a burgonyát, másrészt nagyobb súlyt helyezünk a vetőgumók kiválasztására.

A gondosabb művelés magában foglalja a burgonyának kertileg megmivelt jó erőben lévő talajra való elhelyezését, e talajnak legmegfelelőbb előkészítését, a műtrágyáknak helyes alkalmazását, magának a növénynek tenyészése alatt való legtekélyesebb ápolását stb. mindazon intézkedések megtételét, melyek alkalmasak arra, hogy a burgonya életműködéséhez szükséges feltételek a legkedvezőbben legyenek képviselve. Azonban a nemesítés ezen módjánál a keletkezett tulajdonok csakhamar veszendőbe mennek, ha a nemesített burgonyát ismét közönséges módra miveltjük, mert a külső befolyások által előidézett javulás csak addig tart, míg a létrehozott befolyások hatása által vannak. Eppen ezért, ha tartós eredményt óhajtunk a nemesítésnél, akkor helyesebb annak másik módját, vagyis a gumók kiválasztása útján eljárást választanunk, vagyis vetésre csak azon egyedeket felhasználunk, melyekben az általunk kívánt tulajdonok a legnagyobb mértékben vannak kifejlődve.

HIREINK.

— Hivatalvizsgálat. Ifj. Jústj. György Turócvármegye főispánja a mult hetet a vármegyei hivatalok megvizsgálásával töltötte.

— Ertekezlet. F. hó 12-én delután 2 órakor a vármegyeahazn Ertekezlet lesz az országos gazdasági munkas és cselekedeztet ügyében. Az értekezletet a vármegye főispánja hívta egybe.

— Személyi hírek. Baró Révay Gyula, a szucsányi kerület ország. képviselője több neti budapesti tartózkodas után Kis-Selmeczre visszaérkezett.

— Képviselőink a bizottságokban. A képviselői munkasszagna java része a bizottságokba esik, a hol az egyesek szakértelene leginkább érvényesülhet. Képviselőink közül baró Révay Gyula a közlekedésügyi, Jústj. Ferenc pedig a földmivelségi bizottságba választattak be.

— Beniczky Kálmán Turócvármegye alispánja, a mult het folyamán agyban fekvő beteg volt. Regi torokbaja újult meg, mely operatíót Dr. Haas Jakab vármegyei főorvos hajtotta végre jó eredménnyel. Az alispán, mint értesülünk, már jobban van s már atvalte hivatalának vezetését.

— Iparügyi mozgalmak Turóczban cím alatt majdnem egy éve, hogy ismertettük annak az érte-

kezletnek lefolyását, a mely ifj. Justh György főispán elsőként által abból a cézből tartatot meg, hogy Turóczvármegyében ipari telepek létesítenek. Ugyanakkor szóba került az is, hogy Felső-Stubnyán játék készítő tanműhely szerveztessék. Péterffy Zoltán iparfelügyelő azóta élénk figyelemmel kíserte ez utóbli kérdést. Nagy nehezen talált is egy külföldi tőkepénzt, a ki hajlandónak nyilatkozott Felső-Stubnyán a viszonyokat tanulmányozni és annak eredményéhez képest ott egy játékkészítő műhelyt szervezni. A külföldi vállalkozó Péterffy Zoltán iparfelügyelő kíséretében ide is jött Turóczba. Felső-Stubnyán megismerkedett az ottani állapotokkal és sajnos arra a meggyőződésre jutott, hogy ott a nagy munkabérek miatt játékműhelyt szervezni nem lehet. Az illető megtekintette Kőrömczöbányát is, hol a viszonyokkal sokkal kedvezőbbeknek találta. Így hát nem lehetetlen, hogy a mért mi fáradoztunk, annak jutalmát a kőrömczöki fogják élvezni. Erre a kérdésre még visszatérünk.

— **Károly napját** a régi szokáshoz híven kedélyesen ünnepelték meg Szent-Mihályon Szofia Károly főesperes házában. Ez a névnap is alkalom szolgált arra, hogy Turóczvármegyének intelligenciája kifejezést adjon annak az őszinle és igaz tiszteletnek, a melylyel Szofia Károly főesperes iránt viseltetik. Számosan jelentek meg az alkalomból személyesen, mások pedig levelelben üdvözölték, de mindannyian egy szívvvel. Lélekkel velünk együtt kívánják, hogy Szofia Károly főesperes még igen sokáig legyen disse a turóczy hazafias rom. katolikus klerusnak.

— **Lapunk főmunkatársa** Bánfi János ipariszkolai igazgató a mult hetet a beszercebányai kir. törvény-széknel esküdtbírói szolgálaton töltötte.

— **Dr. Lax Ernő.** Dr. Lax Adolf helybeli ügyvédnek és vármegyéi tb. ügyésznek fia Ernő, a napokban sikerrel tette le az orvosi szigorlatot és avatottat föl tudorá a budapesti tudományegyetemen. Az új doktort, ki lapunkban is szokott írni, szívesen üdvözöljük!

— **Ünnyelkos tanító.** A mezei szegény tanító az utóbbi időben annyira elvesztette látóésségét, hogy már-már közel állott a megvakuláshoz. E miatt persze tanító kötelességeit sem volt képes oylan jól végezni, mint előbb, a mikor még jól látott. A gyengébb eredmény miatt a falubeliek zúgolódni kezdtek, sőt mert tanító oklevele nem volt, mást akartak helyébe választani. Ezen a szegény ember annyira elkeseredett, hogy szájaba lőt és rögtön meghalt. Felső és 3 árvaia siratja.

— **Felavatási ünnepely.** A Kőrömczöbányán már 10 év óta fennálló kath. legényegyesületnek sikerült saját erejéből otthont alapítani magának s a városi polgári iskola és a Szarvasz-szálló közötti helyen állott városi József-kórház helyébe gyönyörű házat építtetett, melynek felavatása f. hó 17-én fog végbemenni impozáns ünnepély közepette, melyre a püspök is megérte megjelenését. Az ünnepi beszédet Bellaag. Aladár főorvosi tanár, a legényegyesület világi előnöke mondja. Az ünnepély egyéb pontjait még előképek és színelőadás képezik, mint azután táncmuzikáltság fejez be.

— **Áll. tisztviselők gyűlése.** A zólyomi áll. tisztviselők a mult hetén nagygyűlést tartottak, melyen a budapesti országos kongressusra a zólyomi állami tisztviselők képviseletében kiküldöttek, még pedig Salamon Ferencz m. kir. dohány rakt. főnök és Braun Soma adótitisz, eljárásuk eredményéről beszélték, miért Martinovich István kir. jbró, előnk javaslataira a gyűlés köszönetet szavazott.

— **Műkedvelői kör.** A zólyomi társadalmi élet fellendülését jelenti a Zólyomban most végkép megalkult »Műkedvelői kör«, melynek kebelében a már régen fennállott daloskör, valamint a zenekör is fog működni a műkedvelői kör ősze alatt. Ezzel lehetővé akarják tenni azt, hogy népszínműveket nagyobb-szabású alakban bemutathassanak, mert úgy énekkar, mint zenekar fog most a műkedvelők rendelkezésére állani.

— **Eljegyzés.** Kollmann János zólyomi jbr. aljegyző eljegyezte Longauer Kelemen motyók stubnoi kereskedő leányát Erzsikét.

— **A vármegyey bizottsági választások** tudvalevőleg a jövő héten, november hó 14-ik, 15-ik és 16-án fognak megtartatni. E vegből a választási bizottságok már kiküldöttek. Mint értesülünk, a tót túlzók a vármegyey törvényhatóság bizottságban is nagyobb számmal szeretnének megjelenni és e cézből már hetek óta nagy agitáció fejtenek ki. Faluról-falura járnak és a népet minden eszköz felhasználásával törekednek a saját pártjukra hódítani. Minthogy pedig a vármegyey bizottsági tagok között már eddig is feles számmal vannak képviselve a tót túlzók, éppen semmi szükségét sem látjuk annak, hogy számuk szaporodjék. Azt ajánljuk tehát a hazafiasan gondolkodó választóknak, hogy a tót túlzókak túlkapásait kiserjék figyelemmel és a maguk részéről is miudent megtegyenek arra nézve, hogy a hazafias partnak jelöljék vigyék el a győzelműt. Teljes meggyőződésünk, hogy amennyiben az annyira kivánatos ösztartást az alkalommal is oly életlans módon fog megnyilatkozni, mint a közel multban, úgy ismétlenül fényes győzelemmel fogunk a küzdelemből kikerülni. Hogy ez így legyen, teljesen túlnék függ.

— **Vármegyey választások.** A folyó év végével megüresedő vármegyey választott bizottsági tagságok-nak választás utján való betöltése e héten megvége Turóczvármegyében, a mi az ismeretes ellenpárti

korteszédesek következtében ezúttal szokottná nagyobb érdeklődést, egyben pedig fokozottabb részvételt igényel. Közélebbi tájékozásul közöljük itt a kitűzött választási napokat. A választás ugyanis megéjendő:

Felső-Stubnyán nov. 14-én egy (tagra);	Stubnyafürdőn	16-án két
Székföldön	16-án egy	
T.-Szt.-Mártonban	14-én két	
Jeszzenen	14-én két	
Kostyánban	15-én egy	
Necezpálon	16-án két	
Priekpálon	15-én egy	
Príbezőn	16-án két	
Rutkán	14-én egy	
Jaszénóván	16-án egy	
Hájon	15-én két	
Szt.-Mihályon	14-én egy	
Tot-Prónán	14-én három	
Moskócán	14-én két	
Székföldön	16-án egy	
Székföldön	14-én két	

továbbá Pivko András és Vladar Imre biz. tagok helyébe a választás nov. 15-én, Haas Ignác dr. és Turanez András helyébe nov. 14-én tartatik meg.

— **Iskolaépítés Vrizción.** A vrizciói állami elemi iskola építése ügyében f. hó 4-én tartatot meg az árlejtés, a mely alkalommal Neumann és Rauter vállalkozók tettek legelőnyösebb ajánlatot és így velők a szerződés is megkötötte. A vrizciói új épület emelése lesz és 3 tanítói lakást és egy tantermet fog magában foglalni. Az épület, mely 32.000 koronába kerül, a vállalkozók kötelesek 1902. évi augusztus hó 15-én készen átadni.

— **Tüzek.** *Jeszzenében* írja tudósítók, hogy ott szerdán este Kohn Jakab bérlőnek gabonával és szalmaival telt csúrré lett a langok martaléka. Ugyancsak nagyobb tűz volt *Német-Prónán*, a hol állítólag gondatlanságból hat lakóház és több mellékepület égett porrá.

— **Levelezés.** Tekintetes Szerkesztőség! A szucsányi ízr. hitközség f. évi november hó 3-án tartotta évi rendes gyűlést. A közgyűlés tárgya volt többek közt a tisztviselők választása. Mint több éven át, úgy most is Dr. Haaz Simona helyezte a hitközség bizalmát s újra egyhangulag előlékte választotta. Dr. Haaz Simon több éven át bebizonyította, hogy ezen bizalomra érdemes is, mert mindig buzgón fáradozott a hitközség ügyei érdekében. Az eddig volt alelnöknek s pénztárosnak Rosenfeld Vilmosnak a közgyűlés ezután köszönetet fejezi ki munkásságáért s dacára annak, hogy egy ellenpart is alakult, Jelinek Bertalan indítványára utolag alelnökké s pénztárossá választja őt a hitközség. A költségetes léttergyalosa után új iskolaszéket választott a közgyűlés, melynek tagjai: Schulcz Lajos előnk, ki több évi előnökségé alatt beigazolta, hogy mindig szíven hordta a szucsányi ízr. iskola ügyeit, Neumann Jakab, Jelinek Bertalan, Spitz Márkus és Rosenfeld Vilmos. Ezután még egy adókövető bizottságot választottak, mely után az előnk az ülést berkesztette.

— **A gyujtatókört büntetése** Hruska Annát, a ki f. é. szept. 17-én Ledik János jahodniki gazdájának csúrré felgyujtotta s ezzel 1600 kor. kárt okozott neki, a beszercebányai esküdtbírósnak nov. 6-iki fő-tárgyalásán 3 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Az okozott kárt, mint teljesen vagyontalan, nem tudja megteríteni, bár erre is ítélték. — *Salaga Maier Annát*, a ki f. é. szept. 14-én Darula Mátyas jahodniki bíró csúrré felgyujtotta, a beszercebányai esküdtbírósnak és hó 7-én 4 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Dr. Kemény védő és Skultéty kir. ügyész ez alkalommal kiváló figyelmet keltő beszédeket mondtak.

— **Hirtelen megbetegedett esküdt.** Jeszensky Nándor lipóczi tanító, a ki mint esküdt Beszercebányán időzött, e hó 6-án éjjel hirtelen megbetegedett és orvosi tanácsra azonnal hazautazott. Az orvosi influenzát, esetleg tüdőgyuladást állapított meg. Judik András rutkai bíró, esküdtársa kísérte haza a nagybeteget.

— **Utóállítás volt a mult hetén** Turócz-Szent-Mártonban, a melyen a beteg alispán helyett Keviczky István vármegyey főjegyző képviselte a vármegyey Utóállítás ala került 4 egyn.

— **Kegyelet.** A »Kőrömczöbányai Magyar-Egyesület« a kőrömczöbányai temetőben nyugó *Kemnitzér* Károly 1848-9-iki honvéderőnnyag sirját és emlíkkövét helyreállította. A sirt körülvevő vasrostélyt is megigazította. E munkát *Frank* Reszó kőrömczöbányai lakatos és vaskereskedő vállalta el és pedig, a hazafias csel iránt való tekintetből, telje-n díjtalanul. Halottak napjának előestéjén sokan keresték fel az elhunyt szabadságharcos sirját, a melyet a Kőrömczöbányai Magyar-Egyesület kitalgított és korszorival díszített fel. Felkereste a sirt az áll. főreáliskola ifjúsága is, a melynek nevében *Wohl* Gyula VIII. osztályu tanuló mondott emlékbeszédet az elhunyt hősről, a ki az alsó-turceki ütökzetben halálosan megsebesült és Kőrömczöbányán halt meg 1849 január hó 19-én.

— **Közgyűlés.** A »turóczy kereskedő ifjak egyesülete« és hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlést, mely alkalommal az üresedésbe jött állásokra megválasztattak: alelnökké *Strelinger* Károly, könyvtárossá *Ormai* Vilmos, házgazdára *Tandlich* Miksa, választmányi tagokká *Loyd* Károly, *Dorn* Béla és *Moskóczi* József. Elhatározottat egy tanfolyam rendezése, a melyen a könyvtelny, keresk. számtani és keresk. levelezési tárgyak fognak előadatni *Eichner* Zsigmond felső keresk. isk. szaktanárral. — A közgyűlést megelőzőleg a választmány tartott ülést, a melyen

megtette az új helyiség kibérlésére kiküldött bizottság jelentését, mely szerint egyleti helyiségül két szép nagy szobát bérelt ki a Fabry-féle házban. — A helyiség kényelmes voltánál és kedvező fekvése folytán nagyban fogja elősegíteni az egyesület felvirágzását.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Zólyomban e hó 7-én ejtették meg a megyebizottsági tagok választását. Megválasztottak Zólyomvármegyey törvényhatóság bizottságának tagjaul a következő 6 coré: *Blatniczy* Pál evg. lelkes és *Matuskovich* Márton rk. esperes, utóbbi *Boraskay* János városi erdőmester helyébe.

— **Felhivas erdősisére.** Azok az erdőbirtokosok, kik az 1902. év folyamán akar kopár, akár vágást-területeiket az állam által adományozandó ingyen csemetékkel akarják beerdősíteni, felhivatnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat f. é. december hó végéig a helybeli kir. erdőfelügyelő-séghez nyujtsák be. A folyamodványban megjelölendő: 1. A beerdősítendő kopár terület kiterjedése kat. holdakkban. — 2. Azon község neve, melynek határában a kopár fekszik. — 3. Az erdősiségi idősázk (tavaszszal vagy ősszel óhajt-e erdősiseni a folyamodó). — 4. A csemete száma és neve. — 5. Pontos czím és lakhely és utolsó posta s azon vasuti állomás, melyre a csemete küldendő. Kopárkora teljesen ingyen adományoztatnak a csemeték, s csak a mérsékelt vasuti díjat fizeti a folyamodó birtokos, mire nézve kell kötelező nyilatkozatot is tennie. Vágás és tisztás erdőterületek beerdősítésére csak azon szegényebb birtokosok kaphatnak, a kopárkora szánt és néln visszamaradó csemete készletből ingyen csemetét, a kik vagy a helybeli kir. erdőfelügyelő, vagy a közigazgatási hatóság által igazolják, hogy önköltségükön, kedvezőtlen anyagi helyzetük-nél fogva, csemetesültségüket természetien nem képesek. — Az államiag kezelt erdők birtokosainak csemetesültségükre a már meglévő készlethez képest a helybeli m. kir. jbr. erdőgondnokság gondoskodik. Turócz-Szt.-Mártonban, 1901. évi október hó 31-én. Erdődi, m. kir. főerdész.

— **Szerkesztői üzenetek**

— **B. A. Kőrömczöbányai.** Mult számunk részére későn érkezett. Szíves üdvözlét!

— **Téli menetrend a magyar kir. államvasutakon.**

(Érvényes 1901. évi október 1-ől kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton: Gy. i. reggel 7:30, é. d. u. 1:58 Szv. i. d. e. 9:35, é. d. este 8:11 Gy. i. d. u. 3:45, é. este 10:37 Gy. i. d. u. 5:20, é. reggel 7:16 Vv. i. éjjel 11:10, é. d. e. 11:58	T.-Szt.-Márton—Budapest: i. d. u. 2:49, é. este 9:20 i. regg. 7:44, é. este 7:00 é. d. u. 12:50 i. este 9:03, é. d. e. 10:05 i. d. 4:32, é. regg. 5:20	T.-Szt.-Márton—Rutka: Gy. ind. d. u. 1:58, é. d. u. 2:06 Szv. i. este 8:11, é. este 8:20 Gy. i. este 10:37, é. este 10:45 Szv. i. regg. 7:16, é. regg. 7:29 Vv. i. d. e. 11:58, é. d. u. 12:10	Rutka—T.-Szt.-Márton: i. d. u. 2:40, é. d. u. 2:49 i. reg. 7:30, é. reg. 7:44 i. reg. 5:30, é. reg. 5:41 i. este 8:45, é. este 9:03 i. d. u. 4:20, é. d. u. 4:32
--	--	--	--

Budapest—Zsolna: Gy. i. reggel 7:30, é. d. u. 1:50 Szv. i. d. e. 9:25, é. este 8:26 Gy. i. este 6:15, é. éjjel 12:13 Vv. i. éjjel 10:40, é. regg. 8:26	Zsolna—Budapest: i. d. u. 2:55, é. este 9:25 i. este 9:25, é. regg. 7:05 i. éjjel 3:45, é. d. e. 9:45 i. reg. 5:24, é. d. u. 5:55
---	--

A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut tóli menetrendje.	Kassa—Rutka: Szv. i. d. u. 4:00, é. d. u. 11:20 Szv. i. d. u. 1:10, é. este 8:08 Gy. i. reg. 8:00, é. d. u. 2:10 Szv. i. reg. 5:05, é. dében 12:02 Szv. i. este 8:50, é. regg. 5:20	Rutka—Kassa: i. d. u. 4:30, é. d. u. 11:50 i. este 8:10, é. d. u. 7:30 i. d. u. 2:33, é. este 8:35 i. d. e. 9:15, é. d. u. 3:33 i. reg. 4:45, é. d. e. 11:50
---	---	--

Rutka—Zsolna: Szv. i. reg. 8:05, é. reg. 8:35 Szv. i. d. u. 12:26, é. d. u. 12:54 Gy. i. d. u. 2:22, é. d. u. 2:45 Szv. i. este 8:34, é. este 9:02 Szv. i. éjjel 11:34, é. éjjel 12:00	Zsolna—Rutka: i. reg. 6:05, é. reg. 6:40 i. d. u. 3:40, é. d. u. 4:06 i. d. u. 1:58, é. d. u. 2:21 i. este 9:03, é. este 9:40 i. reg. 4:00, é. reg. 4:30
--	--

Kralován—Árvaváralja: Szv. i. d. e. 11:40, é. d. u. 1:10 Szv. i. este 5:15, é. este 6:52 Szv. i. d. e. 9:56, é. d. e. 11:32	Árvaváralja—Kralován: i. d. e. 9:15, é. d. e. 10:50 i. este 5:27, é. este 7:10 i. d. u. 3:00, é. d. u. 4:35
---	---

Zsolna—Rajeczfürd: Szv. i. d. e. 9:00, é. d. e. 9:57 Szv. i. d. u. 3:48, é. d. u. 4:37 Szv. i. este 9:30, é. este 10:18	Rajeczfürd—Zsolna: i. regg. 7:03, é. regg. 7:55 i. d. e. 11:48, é. regg. 12:40 i. este 7:24, é. regg. 8:15
---	--

Május 20-6-ól, szept. 15-ig minden vasár- és ünnepnapon közi: Szv. i. d. u. 1:18, é. d. u. 2:05 Szv. i. é. u. 10:58, é. éjj. 11:46	Zsolna—Rajeczfürd: i. d. u. 2:26, é. d. u. 3:10 i. d. u. 2:26, é. d. u. 3:10 i. d. u. 2:26, é. d. u. 3:10
---	---

1481. szám. 1901. év.

Zabszállítási hirdetés.

A kőrömczöbányai m. kir. bányahivatal 225 méter-mázsza (500 hektoliter) zabszállítására nyilvános árlejtést hirdet.

Vallalkozók 1 koronás bélyeggel és egy kgrm. zabmintával ellátott zárt írásbeli ajánlataikat f. évi december hó 6-án delután 5 óráig ezen kir. bányahivatalnál nyujtsák be; később beérkező ajánlatok nem fognak tárgyalás alá vétetni.

Feltételek:
1. Az egységj ár 100 kgrm-ként állapítandó meg és az ajánlatban szóval és számmal tisztán kiírandó.

2. Csak teljesen kifogástalan minőségű, hecto-

Jíterenként legalább 44 klg. súlyú, kétszer rostált zab fog átvétetni. A kikötött súlynak meg nem felelő, vagy az átvételi bizottság által bármely irányban kifogásolt minőség vissza fog utasítani, s az a raktárból azonnal eltávolítandó.

3. Vallalkozó köteles az egész zabmennyiséget f. évi december hó végéig Körmöcbányán a városon kívül levő raktárba saját költségén beszállítani.

A vételért az egész mennyiség beszállítása után az összegnek megfelelően II. és III. fokozat szerint bélyegelt nyugta ellen 1901. évi január hó 2-án fogja a kir. bányahivatal pénztára kifizetni.

4. Banaupénzü a vállalatból várható nyert bevételnek 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az ajánlatához csatolandó. A vállalatot elnyerő ajánlat banaupénze a kir. bányahivatal pénztárába letétbe helyezetik és csak a szállítási kifogástalan befejezése után fog vissza adni.

5. Az ajánlatok tárgyalása f. évi december hó 7-én délelőtt 11 órakor a kir. bányahivatal tá. asztalán fog megtartani.

6. Az ajánlatok felett a selmeczi m. kir. bányagazgatóság fog végérvényesen dönteni és fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok bármelyikét, tekintet nélkül az egységi ár magasságára, tetszés szerint elfogadhassa, esetleg az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Részletesebb felvilágosítások a kir. bányahivatal irodájában a hivatalos órák alatt szerezhetők. Körmöcbányán, 1901. évi október hó 21-én.

M. k. bányahivatal.

Mirigydagatoknál, görvénynél, angol betegségekénél, bőrküteseknél, köszvényénél, oszánál, torok- és tüdőbetegségekénél, idült köhögésnél, gyöngelkedő, sápadt, vérszegény gyermekek részére ajánlom az általam nosan kedvelt és sokat használt

Lahusen jód-vas-csuka - máj-olajat.

A legjobb és leghatásosabb csukamájolaj. Gyógyerejére nézve följelöl minden hasonló készítményt és újabb gyógyszer. Ize fölülte finom és enyhe, miért is úgy gyermekek mint felnőttek szívesen szedik és könnyen emésztik. Az utolsó évi használat kb. 60000 (százötvenezer) legjobbj bizonysítéka jószágának és kedveltségének. Számos elismerő és köszönő levél, ara 3 és 6 Kor. utóbbi nagyság hosszabb használatnál előnyösebb. A beszerzésnél tessék ügyelni a gyáros czégre: **Lahusen gyógyszerész, Bréma.** — Kapható: **Michna Imrénéül, Tur.-Szt.-Mártonban.**

A „LA FLEUR”
szivarkapapir
. szivarkahüvely
kiváló gyártmány. Ezen szivarkapapir a legfinomabb anyagból készült; gyártásánál mindmaga vegyi szerek, a melyek az egészségre, főképen a légzési szervekre káros hatással lehetnek, mellőzöttek.
A Jacobi Monopol „La Fleur”
szivarkapapir a firkot ki nem zárhatja a kiválóan azoknak ajánlható a legmelegebben, a kik sokat dohányoznak. — Kapható:
Wix Miksánál T.-Szt.-Mártonban.

Turóczi sörfözde-részvénytársaság.

MEGHÍVÓ

a »Turóczi sörfözde-részvénytársaság«-nak Turóc-Szent-Mártonban, 1901. évi november hó 24-én d. u. 4 órakor, a »Tatra« bank helyiségeiben megtartandó

VIII. rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Elnöknek ad hoc s két jegyzőkönyv hitelesítőnek választása.
 2. Zárómadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
 3. A két visszalépő választmányi tag megválasztása.
 4. A felügyelő-bizottságnak egy évre való megválasztása.
 5. Tetszés szerinti indítványok. (Az indítványokat azonban a részvénytársaság alapszabályainak 16. §-a értelmében 24 órával előzetesen be kell jelenteni az igazgatóságnál.)
- Turóc-Szent-Mártonban, 1901. évi október hó 12-én.

Az igazgatóság.

A meghatalmazások a közgyűlés megnyitása előtt átadandók. A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárómadások, úgyszintén a nyereség és veszteség-számla az alapszabályok 29. §-a értelmében, a közgyűlés előtt 8 napon át a gyár rodahelyiségeiben megtekinthetők lesnek.

PEMETEFÜ-CUKORKA
Kedveltség közhíves és hurut ellen.

A valódi pemetefü-cukorka kék papírdobozokban kapható, és minden dobozon a készítő: RETHY BÉLA aláírása olvasható. Eltérő készítmények mint hamisítványok vissza utasítandók.

SEIFERT JÓZSEF
csász. és kir. udvari fegyverszállító
POZSONY, Halászkapu-utca 4.
interurbahn telefon 252. sz.

Ajánlja dús raktárát
Henri Pieper eredeti „DIANA” fegyverekből,
ugyszinté
RACIONEL (kakasnélküli) fegyverekből
J. P. Sauer und Sohn özég KRUPP FRIGYES-féle
különleges aczélesővüti fegyverekből,
eredeti gyári arakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lövő vadászfegyverei s kimerítő leírással, valamint számos előkelő vadászkedvelők és hivatalos vadász-referenciával, úgyszintén árjegyzékkel készséggel szolgálnak.

Kész vadászöltények, pontosak és megbízhatók, a kész-magy. igen finom valás- és szélölvő porral, úgyszintén osztr.-magy. füstnélküli vadászporral töltve szállítók bármikor pontosan és frissen töltve, minden kaliberhöz a legelőcsőbb áron továbbá **cs. és kir. állami áruda által osztrák-magy. füstnélküli I. számú vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények** eredeti áron kaphatók.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.
Fenti czég kintüntetett:

a m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által 3863. sz. a Budapest, 1893. december 1. a m. kir. honvédelmi miniszterium által 5219. sz. a Budapest, 1882. okt. 15. a cs. és kir. hadügyminiszterium által 3686. Abth. 7. sz. a Bécs, 1881. decz. 17. a cs. és kir. honvédelmi miniszterium által 3064. 572. IV. sz. a Bécs, 1882. márczius 16. a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumtól, Budapest, 1897. aprilis 2-án.

A legnagyobb nyeremény esetleg 1.000,000 korona

Jegyzéke az 50.000 nyereménynek. Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	”	200000
2	”	100000
1	”	90000
1	”	80000
1	”	70000
2	”	60000
1	”	40000
1	”	30000
1	”	25000
1	”	20000
1	”	15000
31	”	10000
67	”	5000
3	”	3000
3	”	3000
432	”	2000
763	”	1000
1238	”	500
90	”	300
81700	”	200
8900	”	170
4900	”	130
50	”	100
8900	”	80
2900	”	40
50,000	nyer. és jut. Összesben	13.160,000

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL!!

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagybocsúlt vonónk.

Az egész világ legesélyesebb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemskára újból kezdését veszi.

100.000 sorsjegy 50.000 pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint. — 5 hónap alatt összesen

10 tizenhárom millió 160.000 koronát egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétoji a következők:
egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) „ 150 „ 3- „
egy fel (1/2) „ 3- „ 6- „
egy egész (1) „ 6- „ 12- „

A sorsjegyeket utánvétel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a **nyereményhúzószámok már november hó 21. és 22-én** lesznek, azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa. Bankháza

Budapest

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:
1. Váci-körút 4 2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőivel levágandó **Török A. és Tsa bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.
Az összeget korona összegben (utánvételre kérem postautalvánnyal küldjék mellékelem bankjegyekben helyegben A nemtetsző lőrendő.

Pontos czím: